

Dosarul nr. 2rac-89/18

Instanța de fond: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău – N. Alexandru,
Instanța de apel: CA Chișinău – M. Guzun, V. Cotorobai, Iu. Cotruță,

DECIZIE

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curtii Supreme de Justiție

În componență:
Președinte ședinței
judecătorul,
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Ion Druță,
Luiza Gafton, Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea sumei de 800 191,80 lei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, prin care s-au admis cererile de apel declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, s-a casat hotărârea Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 07 octombrie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins ca nefondată cererea depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni,

CONSTATĂ:

La 20 mai 2016 CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, solicitând încasarea sumei în mărime de 800 191,80 lei și a cheltuielilor pentru achitarea taxei de stat în mărime de 24 005,75 lei. (f.d. 5-9).

În motivarea cererii reclamanta a indicat, că în vederea suspendării executării hotărârii Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-1114/08 din 29 decembrie 2008, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grinshpun Emmanuil către SAR „Donaris Group” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a dobânzii de întârziere, prin ordinul de plată nr. 4583 din 15 aprilie 2009, a depus cauțiune în mărime de 800 191,80 lei pe contul Oficiului de executare Rîșcani, mun. Chișinău al Departamentului de Executare, în conformitate cu art. 435 alin. (2)-(4) CPC și art. 80 Cod de executare.

În urma remiterii de către instanța de recurs a cauzei spre rejudecare, a fost adoptată hotărârea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-1892/2010 din 19 iulie 2010, prin care s-a dispus încasarea în beneficiul lui Grinshpun Emmanuil din contul

SAR „Donaris Group” SA a despăgubirii de asigurare în mărime de 54 918 euro și a dobânzii de întârziere în sumă de 25 536,87 lei. În urma rămânerii definitive a hotărârii respective, a fost emis titlul executoriu nr. 2-1892/2010 din 19 iulie 2010 și la cererea creditorului intentată procedura de executare de executorul judecătoresc Ioniță Roman.

A menționat că contrar prevederilor art. 435 alin. (7) CPC și art. 8 alin. (3) Cod de executare, prin ordinul incaso nr. 18 din 18 septembrie 2012 executorul judecătoresc Ioniță Roman a încasat din contul SAR „Donaris Group” SA suma de 918 826,70 lei, fără a ține cont de cauțiunea achitată.

În legătură cu reorganizarea sistemului de executare a hotărârilor judecătorești, prin Legea nr. 113 din 17 iunie 2010, privind executorii judecătorești, a fost instituit sistemul de executori judecătorești privați. Drept consecință, Departamentul de executare și oficiile acestuia și-au încetat activitatea (prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 15 octombrie 2010 cu privire la modificarea, completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului, a fost abrogată și hotărârea Guvernului nr. 312 din 15 martie 2002 cu privire la aprobarea Regulamentului și structurii Departamentului de executare a deciziilor judiciare).

Pentru a asigura executarea art. 51 al Legii nr. 113 din 17 iunie 2010, Ministerul Justiției urma să asigure încetarea activității Departamentului de Executare până la 15 septembrie 2010. Astfel, între Departamentul de Executare și Ministerul Justiției a fost încheiat contractul de cesiune a dreptului de creanță nr. 60/1 din 27 decembrie 2011.

Prin contractul de cesiune a creanței menționat supra, Ministerul Justiției, în calitate de cesionar, a preluat de la Departamentul de Executare, în calitate de cedent, soldul mijloacelor bănești format în urma executării documentelor executorii de către Oficiile de executare Rîșcani și Botanica, mun. Chișinău. Soldul preluat include suma de 800 191,80 lei achitată cu titlu de cauțiune de către SAR „Donaris Group” SA prin ordinul de plată nr. 4583 din 15 aprilie 2009.

A indicat că, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2r-775/13 din 25 aprilie 2013 (irevocabilă de la pronunțare), inter alia, s-a dispus obligarea executorului judecătoresc Ioniță Roman să restituie SAR „Donaris Group” SA cauțiunea. În temeiul deciziei menționate, Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău a eliberat titlul executoriu nr. 28-7/2013 din 20 mai 2013, valabilitatea căruia a fost menținută în ultima instanță, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2r-888/14 din 05 mai 2014, însă cu dispunerea „se exclude din textul titlului executoriu cu nr. 28-7/2013 din 20 mai 2013 sintagma cu privire la debitorul Ioniță Roman”.

Executorul judecătoresc Ioniță Roman a adresat demersurile nr. 034-349E/2013 din 21.11.2013, nr. 034-349R/2013 din 19.12.2013, nr. 034-349R/2013 din 12.09.2014, nr. 034-349R/2013 din 10.09.2014 Ministerului Justiției prin care a solicitat restituirea către SAR „Donaris Group” SA a cauțiunii.

De asemenea, prin scrisorile nr. 2619/14 din 25.09.2014, nr. 3135/14 din 14.11.2014, nr. 2412/15 din 07.09.2015 și nr. 51 din 23.11.2015 a fost somat Ministerul Justiției cu privire la obligarea acestuia de a restitui în contul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA cauțiunea. La rândul său, Ministerul Justiției a recunoscut obligația de a restitui cauțiunea, însă a invocat lipsa mijloacelor bănești și speranța includerii de către Ministerul Finanțelor a mijloacelor financiare necesare în proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2015.

A menționat că până în prezent cauțiunea nu a fost restituită CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, fapt prin care acesteia i se cauzează un prejudiciu continuu.

Având ca obiect de activitate servicii de asigurări, nu poate folosi în activitatea sa mijloacele bănești depuse cu titlu de cauciune în mărime considerabilă.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 07 octombrie 2016 s-a admis în parte acțiunea depusă de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA suma de 800 191,80 lei cu titlu de cauciune depusă la cont în vederea suspendării executării hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-1114/08 din 29.12.2008, precum și suma de 24 005,75 lei cu titlu de taxă de stat. În rest, acțiunea s-a respins ca nefondată. (f.d. 54, 58-62)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 s-au admis cererile de apel declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor. S-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 07 octombrie 2016, în partea pretențiilor admise, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care s-a respins ca nefondată cererea CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA. În rest hotărârea s-a menținut. (f.d. 100, 101-108)

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 20 decembrie 2017 CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, cu menținerea hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 07 octombrie 2016, precum și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 12 003 lei pentru examinarea cauzei în instanța de recurs. (f.d. 112-118)

În motivarea recursului reprezentantul recurentului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată reieșind din circumstanțele speței și a dat o apreciere arbitrară înscrisului contractului de cesiune din 27.12.2011.

A mai indicat că instanța de apel nu a aplicat normele relevante speței din Legea nr. 113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești și Hotărârea Guvernului nr. 881 din 23.12.2015 cu privire la distribuirea mijloacelor bugetare.

Ministerului Justiției i s-au acordat competențe, precum și a fost împuternicit expres de către Guvern să distribuie mijloacele bănești de pe conturile Departamentului de executare pentru restituirea sumelor conform contractului de cesiune a dreptului de creanță nr. 60/1 din 27.12.2011. În aceste circumstanțe, instanța de apel ilegal și neîntemeiat a considerat că intimatul nu este succesorul în drepturi și nu poate fi obligat la rambursarea cauciunii depusă de către recurent.

De asemenea, consideră că instanța de apel nu a aplicat dispozițiile Codului Civil cu privire la contracte și forța obligatorie a contractului, precum și normele cu privire la îmbogățirea fără justă cauză. La emiterea deciziei a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată, astfel concluzionând că nu a fost respectată procedura prealabilă, precum și nu a aplicat normele cu privire la bugetul de stat și cu privire la formarea bugetului unei autorități publice centrale.

La 06 martie 2018 Ministerul Justiției a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA inadmisibil. (f.d. 125-127)

La 19 martie 2018 CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA a depus contraargumente la referința depusă de Ministerul Justiției, prin care a reinterat cerințele invocate în cererea de recurs. (f.d. 130)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 26 septembrie 2017 și expediată în adresa recurenteii la data de 18 octombrie 2017, cu scrisoare de însoțire nr. 15256, însă confirmarea recepționării la materialele cauzei nu este. (f.d. 109)

În aceste circumstanțe recursul depus de către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Vladislav Roșca, la data de 20 decembrie 2017 se consideră a fi depus în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 07 martie 2018 recursul depus de către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, s-a declarat admisibil pentru a fi examinat în fond.

Verificând legalitatea deciziei adoptate în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul, depus de către CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Vladislav Roșca, întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele motive.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul lărgit reține că CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA prin intermediul reprezentantului său, avocatul Vladislav Roșca, s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată privind încasarea sumei de 800 191,80 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu soluționarea litigiului, a admis în parte acțiunea, încasând de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA suma de 800 191,80 lei cu titlu de cauciune depusă la cont în vederea suspendării executării hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-1114/08 din 29.12.2008, precum și suma de 24 005,75 lei cu titlu de taxă de stat.

Soluția instanței de fond a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în partea pretențiilor admise, cu adoptarea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii pe motiv că CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA pentru revindicarea sumei pretinse de la Ministerul Justiției urma să respecte procedura expres stabilită în Hotărârea Guvernului nr. 881 din 23.12.2015 „cu privire la distribuirea mijloacelor bugetare.

Concluzia respectivă este considerată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit prematură din următoarele considerente.

La 15 aprilie 2009 SAR „Donaris Group” SA, prin ordinul de plată nr. 4583, a transferat la contul Oficiului de Executare Rîșcani al Departamentului de Executare suma de 800 191,80 lei cu titlu de cauciune pentru suspendarea executării hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-1114/08 din 29 decembrie 2008, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Grinshpun Emmanuil împotriva SAR „Donaris Group” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a dobânzii de întârziere, ca urmare a depunerii recursului, în ordinea art. 435 alin. (2)-(4) CPC și art. 80 Cod de Executare.

Potrivit art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 34 din 15.01.2002 „Cu privire la crearea Departamentului de executare a deciziilor judiciare (abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 15.10.2010) Departamentul de executare a deciziilor judiciare

și subdiviziunile lui teritoriale au fost create ca instituții publice cu statut de persoană juridică, care dispun de conturi trezoreriale în unitățile Trezoreriei de Stat și conturi bancare în lei moldovenești și în valută (cu autorizația Ministerului Finanțelor) și de ștampile cu Stema de Stat.

După remiterea cauzei spre rejudecare, Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău prin hotărârea nr. 2-1892/2010 din 19 iulie 2010 a încasat din contul SAR „Donaris Group” SA în beneficiul lui Grinshpun Emmanuil despăgubirea de asigurare și dobânda de întârziere în mărime totală de 54 918 euro și 25 536,87 lei. În baza hotărârii menționate instanța de judecată a emis titlul executoriu nr. 2-1892/2010 din 19 iulie 2010, care a fost depus la executorul judecătoresc Ioniță Roman spre executare.

Executorul judecătoresc Ioniță Roman, neluând în considerație existența cauțiunii depusă la contul Oficiului de Executare Rîșcani, prin ordinul nr. 18 din 18 septembrie 2012 a încasat din contul SAR „Donaris Group” SA suma de 918 826,70 lei. Ulterior, la 18 octombrie 2012, la cererea lui Grinshpun Emmanuil, executorul judecătoresc a transferat suma la contul creditorului.

La 19 septembrie 2012 SAR „Donaris Group” SA a înaintat o somație executorului judecătoresc Ioniță Roman, prin care a solicitat restituirea sumelor bănești încasate ilegal, dar care a rămas nesoluționată.

SAR „Donaris Group” SA, nefiind de acord cu acțiunile executorului judecătoresc Ioniță Roman le-a contestat, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2r-755/13 din 25 aprilie 2013 s-a anulat ordinul nr. 18 din 18.09.2012 prin care s-a încasat suma de 918 826,70 lei din contul SAR „Donaris Group” SA, s-a anulat încheierea executorului judecătoresc Ioniță Roman nr. 034-481R/2012 din 21.09.2012 privind amânarea acțiunilor de executare și s-a obligat executorul judecătoresc Ioniță Roman să restituie suma de 800 191,80 lei în contul SAR „Donaris Group” SA, anterior încasată din contul SAR „Donaris Group” SA, prin depunerea cauțiunii în baza ordinului de plată nr. 4583 din 15.04.2009.

În baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2013 a fost eliberat documentul executoriu nr. 28-7/2013 din 20 mai 2013.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin decizia nr. 2r-888/14 din 05 mai 2014 a exclus din titlul executoriu nr. 28-7/2013 din 20 mai 2013 sintagma cu privire la „debitorul Ioniță Roman”, fiind indicat că suma respectivă urmează să fie restituită de Oficiul de Executare, instituție a cărui angajat este executorul judecătoresc Ioniță Roman.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că prin Legea nr. 113 din 17.06.2010 privind executorii judecătorești s-a reorganizat sistemul de executare în RM, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 958 din 15.10.2010 a fost abrogată Hotărârea Guvernului nr. 34 din 15.01.2001 „Cu privire la crearea Departamentului de executare a deciziilor judiciare”, fiind lichidat Departamentul de executare a deciziilor judiciare.

Materialele cauzei atestă că la 27 decembrie 2011 Departamentul de executare pe de o parte, în calitate de cedent și Ministerul Justiției, în calitate de cesionar au semnat contractul de cesiune de creanță nr. 60/1. Părțile au convenit că întrucât Cedentul își încetează activitatea, cesionarul preia creanța în mărime de 6 694 795,37 lei aflate în conturile de depozit ale BC „Investprivatbank” SA în proces de lichidare. La pct. 2.1 din contract părțile au convenit că odată cu executarea obligațiilor cesionarului față de cedent, va fi semnat actul de cesiune a drepturilor de creanță precum și descifrarea sumelor în baza procedurilor executorii. Astfel, prin actul de cesiune a drepturilor de

creanță din 27.12.2011 și descifrarea sumelor în baza procedurilor executorii se atestă că suma de 800 191,80 lei, depusă de SAR „Donaris Group” SA la 15.04.2009 era parte a creanței preluate de Ministerul Justiției prin contract.

Se reține că, prin efectul art. 50 din Legea nr. 113 din 17 iunie 2010, precum și al contractului de cesiune de creanță nr. 60/1 din 27.12.2011, Ministerul Justiției a devenit succesor al Departamentului de executare a deciziilor judiciare, în raport cu cauțiunea de 800 191,80 lei, depusă de SAR „Donaris Group” SA pe contul Oficiului de Executare Rîșcani mun. Chișinău al Departamentului de Executare a deciziilor judiciare, prin ordinul de plată nr. 4583 din 15.04.2009.

În conformitate cu art. 1389 alin. (1) Cod Civil persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Astfel, din momentul depunerii spre executare a titlului executoriu, eliberat de Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, în baza deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 2r-755/13 din 25.04.2013, Ministerul Justiției, care a devenit succesorul în drepturi și obligații al Departamentului de executare, urma să întreprindă măsuri în vederea executării documentului executoriu.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit reține că la examinarea cauzei instanța de apel nu a verificat dacă decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2r-755/13 din 25.04.2013, emisă în cauza la cererea SAR „Donaris Group” SA către Grinshpun Emmanuil și executorul judecătoresc Ioniță Roman cu privire la anularea actelor judecătorești, a devenit irevocabilă și executorie, ori probele materiale nu atestă acest fapt.

În caz că această hotărâre nu este anulată, instanța de apel urma să constate din ce motiv nu se execută și dacă prezentele pretenții ale CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA nu dublează această hotărâre.

Judecând cauza, instanța de apel a respins acțiunea depusă de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA cu privire la încasarea sumei de 800 191,80 lei cu titlu de cauțiune depusă la cont în vederea suspendării executării hotărârii Judecătoriei Rîșcani nr. 2-1114/08 din 29.12.2008, considerând că reclamantul urma să respecte procedura expres stabilită în Hotărârea Guvernului nr. 881 din 23.12.2015 „Cu privire la distribuirea mijloacelor bugetare”.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 881 din 23.12.2015 cu privire la distribuirea mijloacelor bugetare Ministerul Justiției a fost împuternicit să distribuie mijloacele alocate prin legea bugetară anuală pentru restituirea sumelor pretinse de părțile procedurii de executare, conform Contractului de cesiune a dreptului de creanță nr. 60/1 din 27 decembrie 2011, rezultate din cauțiunile sau plățile conform titlurilor de executare blocate în conturile oficiilor de executare ale Departamentului de executare deschise la BC „Investprivatbank” SA în proces de lichidare.

Colegiul reține că norma legală menționată a fost aprobată după adresarea CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA cu cerere către Ministerul Justiției, privind restituirea cauțiunii, nefiind clar din care motiv ultimul nu a întreprins măsuri în vederea executării titlului executoriu nr. 2r-755/13 din 25.04.2013, din momentul depunerii spre executare.

Totodată, Colegiul lărgit reține că CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA în confirmarea celor invocate în instanța de judecată nu a demonstrat că documentul executoriu, prin care s-a dispus restituirea de la Oficiul de Executare în beneficiul SAR „Donaris Group” SA nu a fost executat.

Instanța de apel nu a analizat actele de executare a documentului executoriu cu privire la restituirea cauțiunii, or, în acest sens, participanții la proces nu au prezentat asemenea probe, limitându-se și luându-se în considerație argumentele aduse de către participanții la proces.

Astfel, instanța urma să stabilească dacă documentul executoriu nr. 28-7/2013 din 20 mai 2013 a fost executat sau nu, care este cauza neexecutării și nerespectării procedurii stabilite prin prisma prevederilor Codului de Executare.

La rejudecare urmează să se țină cont de prevederile art. 118 alin. (1) CPC, potrivit căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța, totodată, va ține cont de faptul că este responsabilă de determinarea definitivă a circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că în acest sens poate fi propus părților să concretizeze pretențiile, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

Instanța de apel urmează să se expună și sub aspectul temeiniciei sau netemeiniciei argumentelor și probelor prezentate de către reclamant privind încasarea sumei reținute fără just temei de către pârât în coraborare cu circumstanțele pricinii și normele de drept aplicabile speței.

În contextul dat, Colegiul lărgit menționează că obligația instanței de apel este de a verifica legalitatea hotărârii în întregul ei, independent de motivele apelului, în conformitate cu art. 373 alin. (4) CPC și a da răspuns tuturor argumentelor esențiale în litigiu.

Totodată, Colegiul lărgit reiterează că norma procedurală enunțată supra obligă instanța de apel de a verifica legalitatea soluției adoptate de prima instanță în raport cu pretențiile înaintate, circumstanțele de fapt și de drept invocate, precum și obiecțiile formulate de pârât asupra pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate și probele prezentate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac

împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții, care a formulat-o, posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Colegiul reinterează că la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele enunțate supra, rezultând atât din pretențiile înaintate de CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA și înscrisurile prezentate în calitate de probe în susținerea poziției acestuia.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural, iar aceste erori nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite pricina spre rejudecare.

Potrivit celor expuse, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 și se remite cauza în Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte ședinței
judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Ion Druță

Luiza Gafton

Maria Gervas